ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް [illegible]

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-B12/22
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފުގެ ދެވަނަ ފަރާތް: ޙުސައިން ނާސިރު، ފަރިވާދީ / ސ.މަރަދޫ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު (ބަންދު އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުން [illegible] ނިންމުން)

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ފަރްހީނާ
އިސްފަނޑިޔާރު ހާތިފް ހިލްމީ
ފަނޑިޔާރު އަލީ ސަމީރު

ނިންމި ތާރީޚް: 21 ޛުލްޤަޢިދާ 1442
01 ޖުލައި 2021

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު:
12 ޛުލްޤަޢިދާ 1442
22 ޖޫން 2021

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާ:

- ނަންބަރު: S3C/2021/02 (ބަންދު އަމުރު [illegible] [illegible] ނިންމުން)
- ނިންމި ތަން: އައްޑުއަތޮޅު މަރަދޫ މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓު
- ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 27 މޭ 2021
- ނިމުނު ތާރީޚު: 13 ޖޫން 2021

ފަރިޤުން ފާހަގަކޮށް ފަރިޤުންގެ ތަޢާރަފު: (މިދަޢުވާ އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް ހިމެނޭ ގޮތުގެ ނަންތަކެވެ.)

ތަޢާރަފު:

1. މިއީ، އައްޑޫސިޓީ ހިތަދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S3C/2021/02 "ކޭސްގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށް ދެއްވުމަށް ނިންމުން" އަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވަނީ ސަބަބު އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ، އިސްތިއުނާފު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ފޮނުއްވާ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުން ބަލައިގަތުމަށް ނިންމާފައެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ، ސ.ހިތަދޫ / ފަރިވާގެ، ހުސައިން ނާސިރު އެވެ.

މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލާއި ޚުލާޞާ

2. ހުސައިން ނާސިރުގެ މައްޗަށް ޢުޤޫބާތް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް / ބަލާ މައްސަލައިގައި ދެމުން އައްޑޫސިޓީ ހިތަދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S3C/2021/01 ކޭސްގެ އަމުރުން، އެކޯޓުގެ ނަންބަރު 13/S3C/2021 ޚިލާފުވެއްޖެކަމަށް ބުނެ ސަރީޙަކޮށް ނިންމައިދީފައިވާ ޖަވާބުދާރީކޮށް ހުސައިން ނާސިރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ނިންމުމަށްފަހު ބަޔާންކޮށްދީފައިވަނީ ހަރަކާތްތެރިވުމާމެދު ޖިނާއީ ގޮތުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު[1]ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންނެވެ.[2]

3. މިއަމުރު މުރާޖަޢާކުރެއްވުމަށް އެދި ހުސައިން ނާސިރުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ، އައްޑޫސިޓީ ހިތަދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S3C/2021/02 ކޭސްގެ އަމުރުން ބާތިލު މުރާޖަޢާކޮށް ނިންމާފައިވާ އަމުރު ބާތިލުކުރުމަށެވެ.

---

[1] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[2] އައްޑޫސިޓީ ހިތަދޫ ޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S3C/2021/01 "ކޭސްގެ އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށް ދެއްވުމަށް ނިންމުން" ހުކުމުގައި އަދި ޢިއްދައި ނަތީޖާގައި ސަރީޙަކޮށް ނިންމައިދީފައިވާ 4 ވަނަ ނުކުތާގައި.

‟[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 13/S3C/2021 [illegible] [illegible]
[illegible] ކުރިން، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖެހޭނެއެވެ."

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް

4. އިސްވެ ބުނެވިދިޔަ އައްޑުއަތޮޅު މަރަދޫ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S3C/2021/02 ‟ކޯޓު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށް ގޮތެއް ނިންމުން" އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ [illegible] އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ [illegible] ބުނެ، އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި [illegible] [illegible] [illegible] އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް 01 (އެކެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އެ [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible]. އެގޮތުން ހުށަހަޅާ ނުކުތާއަކީ؛

4.1 އައްޑުއަތޮޅު މަރަދޫ މަޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S3C/2021/02 ކޯޓު އަމުރުގެ [illegible] ނުކުތާތަކުގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގައި [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] އުޞޫލުތަކަށް [illegible] ޤާނޫނުގެ ދަށުން ސަރަޙައްދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ‟މިފަދަ މުރާފަޢާގެ ކޯޓުތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތަކަށް [illegible] [illegible] މުރާފަޢާގެ ކޯޓުތަކުން [illegible]" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޞޫލާ ޚިލާފަށް [illegible]، [illegible] ހުށަހަޅާ ނުކުތާއެވެ.

4.1.1 މިނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު[3]ގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[3] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުތައް ކަނޑައަޅައިފައިވާ ކަމާއި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible] ސަލާމް މައްސަލައިގައި، ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް ރުޖޫޢަ ނުވެވޭނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށެވެ.

4.1.2 ޙުސައިން ނާޝިދުގެ ވަކީލުން ޖަވާބުގައި ވަކިން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ދައުލަތުން [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި އެގޮތަށް ކަނޑައަޅައިފައިވާކަމާއި އެހެންނަމަވެސް ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު[4] ގެ 36 މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން

5. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. [illegible] ސަލާމް[5] މައްސަލައިގެ ފާހަގަކުރުމުން ނުކުތާގެ 13 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް ރުޖޫޢަވާން ނުޖެހޭނެކަމާއި ޚާއްޞަ ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ ކަންކަން އެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ތަންފީޒުކުރުން ލާޒިމުވާނެ ކަމުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވެއެވެ.

6. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު[6] ގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> (ހ) [illegible]
> [illegible]

---

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[5] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [2021]SC 45

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

ނުވަތަ އެކުއްޖެއްގެ ބެލެނިވެރިޔާގެ ފަރާތުން އެދި މައްސަލައެއް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ކޯޓުން އެ މައްސަލަ މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މައްސަލައެއް މުރާޖަޢާކުރުމުގައި، އެ މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅިފައިވާ މަސައްކަތާ އެ މައްސަލައިގައި ސަބަބުތަކާއި ތަޙުޤީޤުގެ ގޮތުން ކުރިއަށް ބަޔާންކޮށް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ޝަރުޢީ އިޖުރާއަތުތަކާ ގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ސާބިތުކުރަންވާނެއެވެ. މިކަން ކުރާނީ ފޯރުކޮށްދޭ ތަޙުޤީޤުގެ ވަޞީލަތްތަކާއި ޚާއްޞަ ސަބަބުތަކުގެ މަތިން ބަލައިގެންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މައްސަލައެއް ކޯޓުން މުރާޖަޢާކުރާއިރު، ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މީހާގެ، ބެލެނިވެރިޔާގެ މުޙާމީގެ ސަރުކާރުގެ މުއައްސަސާގެ ބަދަލުގައި ބަހައްޓާފައިވާ ކޯޓުން މިފަދަ ޙާލަތެއްގައި ބަންދުގެ މުއްދަތު ދިގުކުރުމަށް އަމުރުކުރާ ނުވަތަ ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކުރަން ކޯޓަށް ފެނިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެ މީހަކު އަރިހުން ތަޙުޤީޤަށް ބަޔާން ނަގާ ދިރާސާ ކުރިއަށްގެންދެވޭ ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައިވާ މީހާ ދޫކޮށްލެވިދާނެއެވެ. އެ ޙާލަތުގައި އެ މީހަކު ޖާމިނުކޮށްގެން ކޯޓުން ދޫކޮށްލެވިދާނެއެވެ." މިހެންނެވެ.

7.ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކާ ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު[7] ގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައި އެޤާނޫނުގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތު ކަނޑައެޅިފައިވާކަން އެނގެން އޮތުމުން، ބަންދުކުރުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުގެ އަރިހުގައި، މިމައްސަލައިގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ބަންދު އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ އިޖުރާއަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަން ޖެހެއެވެ. އަދި މިމައްސަލަ މިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ އަމުރަށް **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން** މިމައްސަލައިގައި ވެސް ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލެވެ.[8]

8. މިމައްސަލައިގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން އެދިފައިވަނީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކާ ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު[9]ގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހުންގެ ބަންދު އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމުގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގެ ދަށުން ބަންދު އަމުރު މުރާޖަޢާ ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ. ބަލައިލާއިރު އެކުލަވާ ކަންތައްތަކުގެ ރިޢާޔަތްކުރައިން، މިޤާނޫނުން ކަނޑައެޅިފައިވާ މިންވަރު އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން ބަންދުގައި ހުރުމުގެ ކުރިއަށްގެންދެވޭ އަދިބި

---

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[8] ޤަޟިއްޔާގެ ނަންބަރު 2021/HC-B12/18 ފައިސަލާ

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

މުރާޖަޢާކުރެވެންވާނީ އެޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުންނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ [illegible] ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު[10]ގައި ކަނޑައެޅި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢާއްމު އިޖުރާއަތުގެ ދަށުން ނެރެވިފައިވާ [illegible] [illegible] ޖާރީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ ([illegible])ގެ ދަށުން މުރާޖަޢާކުރުމަށް ޤާނޫނީ ހުރަހެއް [illegible] ކަމުގައި ނިންމަމެވެ.

9. [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S3C/2021/02 "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ [illegible] ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު[11]ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible][12] [illegible][13] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3 ވަނަ [illegible] ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ [illegible] ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު[14]ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖާރީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ ([illegible]) ގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

10. އެހެންކަމުން، [illegible] [illegible] މުރާޖަޢާކުރުމުގައި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ [illegible] ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު[15]ގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[12] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S3C/2021/01 ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible])

[13] [illegible] [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S3C/2021/01 "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] " [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 4 ވަނަ [illegible].

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

[15] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009

ތަޙުލީލް އަދި ނިންމުމުގެ ސަބަބު

ދ. މައްސަލައިގައި ހައިކޯޓުން ޖަވާބު ދޭންޖެހޭ ނުކުތާ

11. އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ މައްސަލައިގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ދައްކަވާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ މައްޗަށާއި އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތުން ދައްކަވާފައިވާ ވާހަކަތަކުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައިގައި ހައިކޯޓުން ޖަވާބުދޭން އޮތް ސުވާލަކީ، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ ކުށްވެރިންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބުނާ ގޮތުން ބަންދުގައި ހުއްޓާ އަދި މިފަދަ މައްސަލަ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަވެސް، އެ މީހެއްގެ ބަންދު މުއްދަތު ޙުކުމްކުރުމުގައި ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަދި ނުވަތަ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ ކުށްވެރިންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު[16]ގެ 36 ވަނަ މާއްދާ އަށް ބަލާ ކުރެވިދާނެ ގޮތް ސާފުވެއެވެ. އަދި ހަމައެއާއެކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S3C/2021/02 ކޯޓު އަމުރުގައި ބުނެފައިވާހެން، ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުންވެސް އަދި އެ މީހެއްގެ ބަންދު އަމުރު މުއްދަތު ކުރިއަށްގެންދެވޭނެކަމަށެވެ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން ބުނަނީ، މިފަދަ މީހެއްގެ ބަންދު އަމުރު މުއްދަތު ކުރިއަށްގެންދެވޭނީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ ކުށްވެރިންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު[17]ގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަމަށެވެ. މިގޮތުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ބުނާ ބުނުން ބިނާވާ އަސާސަކީ، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އޮފީސް) ވ. (އަޙްމަދު ސަލީމް)[2021]SC45 މައްސަލައެވެ.

---

[16] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2009/12

[17] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2009/12

ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމު ބޭނުންކޮށް [illegible] [illegible] [illegible]

12. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް) ވ (އަބްދުﷲ ޖިހާދު) [2021]SC19 ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަ ކުރައްވާފައިވާ ފަދައިން، ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމު ބޭނުންކޮށްގެން [illegible] [illegible]. އެއިން ކޮންމެ [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[18] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އަދުލުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

13. [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[18] ނިޔާގެ 17 ވަނަ ނަންބަރު.

އަމަލު ކުރަން ލާޒިމް ވާކަމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބުނެފައި އެބަ އޮތެވެ.[19] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި ބުނެފައިވާ މި ބަޔާނުން ބަލާއިރު، ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޤާނޫނުތަކުން ދޫން ދިނުމުގެ ގޮތަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަކިކޮށްދީފައިވާ ކަމަކުގެ ގޮތަށް އިސްތިސްނާތަކެއް ކަނޑައަޅައިދީފައިވާ ޙާލަތުތަކުގައެވެ. އެ ނޫން ޙާލަތުތަކުގައި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނާއި އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ޤަވާއިދަށް އަމަލު ކުރަން ލާޒިމުވެއެވެ.

14. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/13 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންވެފައި، **ޝަރީޢަތް ކުރަންވާނީ ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ މިހާރުވެފައިވާ ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވުނުކަމުގައިވިޔަސް އަމަލު ކުރަން ޖެހޭ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުން ކަމަށާއި ގެނެސްދީ** ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުން ކުރިއަށް ނުވާނެކަމަށެވެ.[20] މި ބަޔާނުން ބަލާއިރު، ކުރިން އިތުރުކުރެވި، ކުށެއްކަމުގައި ޝަރީޢަތް ޖިނާއީ މިހާރުވެފައިވާ ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުމަށް އަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ނުވަތަ ކުށެއް ކުރުމަށްފަހު ކުރެވުނު އިސްލާހެއް، އެ ކަން ކުރެވުނުއިރު އޮތް އުސޫލު ޤާނޫނުގެ ނަތީޖާ ވާގޮތުން ޚިލާފަށް ކުރެވޭ ކަމެއް ނުވާނެއެވެ.

15. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ (މުޙައްމަދު ސަޢީދު) ވ. (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް) 2021 SC 67 ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންވެފައި، ތަޢާރުޒުވާގެ މަޤްޞަދުން ފާސްކުރެވުނު ޖިނާއީ ކުށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޤާނޫނު ވަކި ކުރިން ކުރެވުނު ޤާނޫނުގެ އަސާސްތަކާ ކަނޑައެޅިފައިވާކަމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގައި އެކުލެވޭ އިޖުރާއަތުގައި އެ ޤާނޫނު ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުގެ މިންގަނޑުގެ ދަށުންނެވެ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ އެކުލެވޭ އިޖުރާއަތުން ދިނުމުން ވާނުކަމަށެވެ.[21] މި ބަޔާނުން ބަލާއިރު، ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ އެކުލެވޭ އިޖުރާއާތުން ގޮތަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އިޖުރާއާތަކަށް ނުވާނެ އެ ގޮތަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އިޖުރާއަތުގެ މިންގަނޑުގެ ދަށުން ދެކެވެނީއެވެ.

---

[19] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ).

[20] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/13 ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ޙުކުމުގެ 13 ވަނަ ނަންބަރު.

[21] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ޙުކުމުގެ 13 ވަނަ ނަންބަރު.

ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުތަކެއް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބަލާއިރު ތުހުމަތުގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ބޭނުންވާ މުއްދަތު ކަނޑައެޅުމުގެ އިޖުރާއަތުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން

16. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުތަކެއް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގައި އެވަނީ ކުށެއްގައި ހުކުމް ކުރެވޭ މީހެއް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ގޮތް ބަޔާން ކުރަނީ އެ ޤާނޫނުގެ ފަސްވަނަ ބައިގައި އޮންނަ "ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން" މި ސުރުޚީގެ ދަށުގައި ހިމެނޭ މާއްދާތަކުގެ ތެރޭގައެވެ. އެ ބައި ފެށިނީ އެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއިންނެވެ.

17. ބަލާއިރު ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފުރުޞަތުގައި ބަންދުކުރެވިފައިވާ ފަރާތުގައި، އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން "ކުށުގެ ތަޙުޤީޤު ކުރުމާ ހިނގާފައިނުވާ" މިފަދައިން އޮންނަ އިތުރުން އެހެން ފަދަ އޮންނަ މާއްދާތައް ތަރުތީބުވެގެންވާ ގޮތަށް ބަލާއިރު، އެ މާއްދާތަކުގައި ބުނާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ޚާއްޞަ ގޮތެއްގައި ބެލުމުން ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުތަކެއް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންވާ އެ އިޖުރާއަތުތަކަކީ، އެ ޤާނޫނުގައި ބުނާ ފަދަ މައްސަލައެއްގެ ތަޙުޤީޤު ކުރުމުގެ ތަޙުޤީޤުގައި އެ މަރުޙަލާގެ ތަޙުޤީޤުގައި ކާމިޔާބުވާނެ ގޮތް ބަލާ ކޯޓުން ކޯޓުއަމުރުތަކެއް ކަމުގައި ބެލުން އެބަ އޮތެވެ.

18. މި ގޮތުން 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ތަމްދީދު ދެވެން އޮންނަ އެ ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބުނަނީ، 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުން އެކަމާބެހޭ ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމަންދެން ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ކޯޓުތަކުގައި 30 ދުވަހު ބަހައްޓަން ވަގުތީ އަމުރެއް ނެރެވިދާނެކަމަށެވެ. 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބުނަނީ، ތަޙުޤީޤު ފުލުހުންނަށް ކުރަން ޖެހޭ ކަންކަން ކޮށްގެންވެސް ބަންދުގައި ބަހައްޓާ 30 ދުވަސް ހަމަވާއިރުވެސް ތަޙުޤީޤު ފުރިން ނިންމާ ކުރިއަށްގެންދާނަމަ އިތުރު 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ބަންދުގައި ބަހައްޓަން އެދެވޭނެކަމަށެވެ. ބަންދު މުރާޖަޢާކުރާ ގޮތް ބަޔާން އޮންނަ 36 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނަނީ، މުރާޖަޢާ ކުރުމުގައި، އެ މައްސަލައެއްގައި އާންމުން ކުރިއަށް ދިއުމާ މަސްލަހަތުތަކާއި އެ މައްސަލައެއްގައި ހުރި ހެކިތަކާއި ވަގުތާއި،

ކުށުގެ ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މީހާއާމެދު [illegible] ކަންކަން ކުރެވެމުންދާގޮތް [illegible] [illegible] ސާފުކުރަން ޖެހޭނެ ކަމަށެވެ. މި ބުނެވުނު، ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކުން އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެ ހިނގާ އެންމެހައި ކަންތައްތަކަކީ، އެ ޤާނޫނުގައި ބުނާފަދަ [illegible] ޝަރީޢަތަށް [illegible] ކުރިން ތަޙުޤީޤުގެ މަރުޙަލާގެ ތެރޭގައި [illegible] ހިނގާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޤާނޫނުގައި ބުނާފަދަ [illegible] [illegible].

މުޅި ތަޙުޤީޤާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން

19. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކުން އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 30 ވަނަ މާއްދާއާއި އޭގެ [illegible] އަންނަ މާއްދާތަކުގައި ބުނާ **ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރު ކުރެވޭ މީހާގެ މުޅި ތަޙުޤީޤާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން،** ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް [illegible] [illegible] **ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް [illegible]،** [illegible] ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރު ކުރެވިފައިވާ މީހާގެ ތަޙުޤީޤު މަރުޙަލާގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތަށް [illegible] ހުށަހެޅުމުގެ ކުރިން ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] މާއްދާތަކުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޤާނޫނުގައި ބުނާފަދަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއަށް [illegible] [illegible] [illegible].

20. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކުން އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބުނާފަދަ ކުށެއް [illegible] ހައްޔަރު ކުރެވިފައިވާ މީހާގެ [illegible] [illegible] [illegible] އެ ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ނުވެވޭނެ ކަމަށް އަހުރެން މި ދެކެނީ، އެފަދައިން ކަންކުރުމަކީ ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމްގެ [illegible] ތަރުތީބުވެފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް [illegible] [illegible]. މި ގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]، [illegible].

21. [illegible]، [illegible] ޖާނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުގައި ބުނާ [illegible] ޙުކުމްކުރުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 30 ވަނަ މާއްދާއާއި އެ މާއްދާގެ [illegible] އަންނަ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު S3C/2021/02 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

- **ހުކުމް:**

ދެންނެވި، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S3C/2021/02 ކޯޓު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށް ނިންމުމުގައި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކެއް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހެއްގެ ބަންދު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މުރާޖަޢާކުރެވިދާނެކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލަ [illegible] ހައިކޯޓު ގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ކަނޑައަޅައި ހުކުމްކުރީމެވެ.

[illegible]

އިސްވެރި ފަނޑިޔާރު [illegible] ފަނޑިޔާރު [illegible] ފަނޑިޔާރު [illegible]

([illegible])